

KONGELIG RESOLUSJON

Helse- og omsorgsdepartementet
Statsråd: Bent Høie

Ref.nr.:
Saksnr.: 17/3983
Dato: 8. mars 2019

Forskrift om tilskudd til virksomheter med offentlig tjenstepensjonsordning som har levert spesialisthelsetjenester og statlige barneverntjenester

1. Bakgrunn

Helse- og omsorgsdepartementet foreslår forskrift om tilskudd til virksomheter med offentlig tjenstepensjonsordning som har levert spesialisthelsetjenester og statlige barneverntjenester. Forskriften er hjemlet i lov 1. mars 2019 nr. 3 om tilskudd til visse private virksomheter med offentlig tjenstepensjonsordning § 4.

2. Forslagets hovedinnhold

Forslaget gjelder tilskudd til private virksomheter med offentlig tjenstepensjonsordning som har levert lovpålagte spesialisthelsetjenester og statlige barneverntjenester. Dette omfatter spesialisthelsetjenester som sykehus tjenester, tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB), psykisk helsevern og spesialisert rehabilitering, men ikke ambulansetjenester. Tiltakene innenfor det statlige barnevernet omfatter blant annet barneverninstitusjoner og sentre for foreldre og barn.

Forskriften skal bidra til bedre rammevilkår for slike virksomheter ved å yte tilskudd til dekning av kostnader i offentlige tjenstepensjonsordninger knyttet til tidligere opptjente pensjonsrettigheter som forfaller til betaling etter at opptjeningen har skjedd (historiske pensjonskostnader).

Ordningen omfatter ikke virksomheter som får dekket pensjonskostnader gjennom driftsavtaler eller ved medlemskap i Statens pensjonskasse. Den omfatter heller ikke Overføringsavtalens Sikringsordning.

Helsedirektoratet skal etter søknad treffe vedtak om tilskudd for virksomhet som oppfyller forskriftens vilkår. Virksomheten må frafalle eventuelle rettskrav mot staten, regionalt helseforetak og helseforetak på dekning av historiske pensjonskostnader.

Helsedirektoratet skal etter årlig søknad treffe vedtak om tilskudd, basert på virksomhetenes premie knyttet til historiske pensjonskostnader i offentlig tjenstepensjonsordning. Disse

kostnadene kjennetegnes ved at det som regel går en viss tid fra pensjonen opptjenes og frem til opptjeningen genererer økte betalingsforpliktelser. Fremtidige hendelser som gir historiske pensjonskostnader er for eksempel regulering av pensjonsytelser, endringer i reglene for offentlig tjenestepensjon eller i reglene for pensjon fra folketrygden. Dette er forhold som ikke er kjent på tidspunktet når pensjonsretten opptjenes. Tilskuddet er begrenset til dekning av kostnader knyttet til pensjonsrettigheter som medlemmer av pensjonsordningen har opptjent før 1. januar 2019. Virksomhetene må derfor om nødvendig ha egne tjenestepensjonsordninger for formålet.

Det skal gjøres fradrag i tilskuddet for kostnader knyttet til annen aktivitet enn lovpålagte spesialisthelsetjenester og statlig barnevern (bl.a. aktivitet rettet mot kommuner og private kunder), kostnader som allerede er dekket og for en forholdsmessig andel av avkastning på fondsmidlene. Det skal heller ikke gis tilskudd for historiske pensjonskostnader i den grad virksomhetene har eksisterende avtaler med staten eller regionale helseforetak som allerede kompenserer for dette.

Forskriften gir ikke nærmere bestemmelser om beregning av avkastning eller allerede avtalt kompensasjon, men viser til foreløpig innholdsløse bestemmelser om dette i forskriften. Dette skyldes at det er behov for vesentlige endringer i reglene på dette området sammenlignet med forslag sendt på høring 12. oktober 2017. Departementet tar sikte på å sende forslag til forskriftsendringer på høring om kort tid.

Tilskuddet skal ikke tilfalle del av virksomhet som driver økonomisk aktivitet omfattet av foretaksbegrepet i EØS-avtalen artikkel 61 om offentlig støtte. Tilskuddet skal ikke benyttes til å finansiere del av virksomhet som krever egenbetaling fra brukere som utgjør mer enn en marginal del av tjenestens markedspris.

Forskriften gir videre bestemmelser om krav til søknad og dokumentasjon, kontroll og konsekvenser av brudd på regelverket.

3. Høring

Forslag til lov og forskrift ble sendt på høring 12. oktober 2017, med frist 21. desember 2017.

Totalt kom det inn 25 høringsuttalelser, hvorav 19 avga realitetsuttalelser. Merknadene var i all hovedsak knyttet til innretningen av lovforslaget og prinsippene for tilskuddsordningen.

Høringsuttalelsene er gjengitt i Prop. 3 L (2018–2019).

Justis- og beredskapsdepartementet påpekte at det både i forslaget til lov og forskrift var bestemt at det etter søknad "kan" gis tilskudd til virksomheter som oppfyller bestemte krav. Departementet uttalte så følgende:

"Det er noko uklart om det er meininga at det skal vera aktuelt at det ikkje blir gjeve tilskot til verksemdar som oppfyller vilkåra i både lov og forskrift. Høyringsnotatet punkt 7.1 kan tyde på at det ikkje er meininga. Dersom dette ikkje er aktuelt, bør det vurderast om det i eit av regelsetta, typisk i forskrifta, skal heite at det «skal» gjevast tilskot".

4. Departementets vurderinger og forslag

Høringsprosessen har ikke gitt grunnlag for vesentlige endringer i forskriftsforslaget.

Sammenlignet med høringsforslaget, er forskriften gitt en ny struktur og forenklet. Det gis mer presise krav til hvilke opplysninger virksomhetene må oppgi i søknad for at tilskuddsbeløpet kan beregnes. Tilskuddet skal utbetales til virksomheten selv, i stedet for til leverandøren av tjenstepensjon. Bestemmelser om sjablongmessig alternativ til inngåelse av pensjonsavtale, etterskuddsvis betaling og renter første gang tilskudd utbetales foreslås ikke innført, ettersom disse fremstår som overflødige etter at Stortinget har vedtatt å legge opptjeningsperiode før 2019 til grunn for ordningen.

I forslaget til forskrift er det presisert at virksomheter som oppfyller forskriftens vilkår "skal" ha rett til tilskudd og tildeles tilskudd etter beregningsreglene, i tråd med det som var intensjonen da forslaget ble sendt på høring.

Forskriften bør vedtas og settes i kraft så snart som mulig. Dette legger til rette for at de berørte virksomhetene om nødvendig kan opprette nye tjenstepensjonsordninger før opptjeningshistorikk rapporteres ved slutten av årets første kvartal og det gjør det mulig å komme i gang med søknadsprosessen slik at vedtak kan fattes i 2019.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser

Økonomiske og administrative konsekvenser av å innføre tilskuddsordningen er omtalt i forbindelse med forslag til lov i Prop. 3 L (2018-2019) og Innst. 11 S (2018-2019).

Totale kostnader i de neste 100 årene kan illustreres ved at det er anslått at et engangsoppgjør etter Sikringsordningens bestemmelser uten avkorting ville utgjort om lag 1,9 mrd. kroner i 2019. Kostnadene i 2019 til tilskudd og administrasjon for dekning basert på årlig premie er estimert til om lag 60 mill. kroner. De årlige kostnadene vil kunne variere en god del, og forventes å stige frem mot 2030 for så å synke. Dersom alle eksisterende avtaler enten er erstattet eller reforhandlet innen 2021, kan totale kostnader i 2021 anslås til om lag 225 mill. kroner. Det understrekes at anslagene er usikre.

Forslag til forskrift vil etter departementets vurdering ikke gi nevneverdige konsekvenser ut over dette. Det er forventet at de årlige søknadene om tilskudd etter etableringsåret vil være lite ressurskrevende for virksomhetene.

Helse- og omsorgsdepartementet

t i l r å r:

Forskrift om tilskudd til virksomheter med offentlig tjenstepensjonsordning som har levert spesialisthelsetjenester og statlige barneverntjenester fastsettes i samsvar med vedlagte forslag.